

N:o 82.

Af Herr C. J. Rossander: Angående löneförhöjning åt de sex intendenterna vid Riksmuseum, föreståndaren för den meteorologiska anstalten, amanuensen vid samma anstalt samt riksmusei konservator.

Om någon tvekan uppstått och med skäl förefinnes angående lämpligheten att höja lönevilkoren för embets- och tjänstemän, hvilka äro fästade vid sådana publika verk, om hvilka blifvit ifrågasatt, att de borde reorganiseras, att embetsmännens antal kunde förminskas, de kvarblifnas arbete förökas och dylikt så synas dylika betänkligheter likväl ej kunna eller böra förhindra reglerandet af inkomsterna för sådana statens löntagare, om hvilka det ej kan ifrågakomma att arten af deras åliggande skall förändras, då de tillika måste anses otillräckligt ersatta för de tjänster, som de göra samhället. Sådana tjänstebefattningar finnas utan tvifvel flerahanda, särdeles vissa lärares och vetenskapsmäns, men min vördsamma framställning afser nu endast en klass af dem, nemligen intendenterna vid riksmuseum. Med fullt skäl kan sägas, att dessas aflöning var alldeles för liten, redan innan tal var om de nya, dyra tiderna, och att den, oberoende af dessa, hade bort ökas. De fordringar, som ställas på dessa intendent, äro mycket stora. Vetenskapsakademien, som utfärdar kallelse till dessa befattningar, utväljer bland landets och möjligen utlandets vetenskapsmän personer, som efter långa och mödosamma, alltid brödlösa, studier sjelfständigt arbetat inom sin specialitet och gjort sig kände såsom framstående forskare. Det arbete, som desamme derefter åligger, är ytterligt mödosamt och tager ock deras tid i anspråk. Ordnandet af de oupphörligt tillväxande samlingarne, det vetenskapliga bestämmandet af det i massor tillströmmande materialet är ett arbete af både kroppsligt och andligt starkt fordrande art, men det är icke det enda. Yngre vetenskapsmän begära ej utan fog af musei intendent handledning och

understöd vid sina specialstudier, den bildade verlden åter bevis på deras fortfarande intresse för vetenskapen och deltagande i det stora kulturarbetet genom utgifvande af skrifter, hvilka skrifter med afseende på det ekonomiska resultatet alltid äro af den art, att författarne måste vara fullt belättna, om deras derpå nedlagda möda ej dessutom kostar dem kända pekuniära uppoffringar.

Att alla dessa anspråk också verkligen uppfyllas, derom vittna vårt rika och välordnade riksmuseum, den höga ståndpunkt, hvarpå naturvetenskapernas studium befinner sig i vårt land, och hvartill dessa intendenter i väsendtlig mån bidragit, och det rykte desse nu och tillförene förskaffat sig vida utom vårt lands gränser, de utmärkelser som kommit dem till del från de största vetenskapliga auktoriteter.

En omständighet måste derjemte härvid tagas i betraktande. Dessa tjänstemän ha ingen den minsta utsigt till befordran, hvilken dock hägrar för mängden af andra embetsmän; hvad de vid yngre år blifva, det förblifva de lifvet igenom, den lön de få som unga, och hvilken visst ej är stor, förblir i det allra närmaste densamma för de gamla, kanske med talrik familj. Det behöfver ej påpekas, att deras verksamhet fäster dem vid den dyra hufvudstaden.

Den beredvillighet Riksdagen alltid visat att tillgodose landets vetenskapliga institutioner, att understödja de män, som bereda ära åt vårt fädernesland, låter mig hoppas, att en framställning angående förbättring i dessa vetenskapsmäns tryckande ställning ej må lemnas utan afseende.

Då deras ställning närmast motsvarar professorernas vid rikets universitet och Carolinska institutet, torde vara lämpligast, att deras löneförmåner ock med desses blifva likställda. Professorerna vid de nämnda läroverken hafva visserligen både föreläsnings- och examineringskyldighet, hvilken starkt tager deras tid i anspråk, men intendenternas arbete är lika vidlyftigt, lika mödosamt och i alla fall lika vetenskapligt.

Med intendenternas befattning är fullt jemförlig föreståndarens för den meteorologiska anstalten. Äfven denna plats kräfver en vetenskapsman af framstående rang, äfven hans arbete är i mekaniskt hänseende högst mödosamt och måste fullgöras hela året igenom, hvarenda dag, hvardag och söndag; i vetenskapligt afseende är det ingalunda mindre viktigt än något annat. Resultaten af hans verksamhet är till och med lättare att öfverskåda, de sträcka sig till vida kretsar utanför den rent vetenskapliga, med hvarje dag växa de i betydighet; man kan redan hoppas, att denna nya vetenskap skall på ett välsignelserikt sätt komma att utöfva inflytande på många rent praktiska förhållanden. Med detsamma ökas också meteorologens arbete. Akademien har äfven sjelf uttalat den

åsigts, att denna »föreståndarebefattning» är fullt jemnförlig med intendenternas, hvilka han sjelf förklarar likbetydande med universitets-professorernas.

Föreståndaren för den meteorologiska anstalten kan ej undvara och har också allt ifrån början haft ett vetenskapligt bildadt biträde. Denne måste oupphörligen förrätta samma slags arbete, som föreståndaren, ej sällan träda i hans ställe, t. ex. då han befinner sig på inspektionsresor, hvilka tillhöra tjensten, och är denne »amanuens» därför fullkomligt jemnförlig med en universitets-adjunkt.

På riksmusei stat är äfven upptagen en »konservator» om åtnjutande 2,500 kronors lön, men för hvilken Kongl. Maj:t äskat dyrtidstillägg med 500 kronor. Då under alla förhållanden 3,000 kronors lön ej kan anses mer än nätt och jemnt tillräcklig för denne tjänsteman, torde detta anslag till denna summa böra på ordinarie stat uppföras. Jag tillåter mig således att vördsammast föreslå,

att Riksdagen må till förhöjande af lönerna för de sex intendenterna vid riksmuseum samt för föreståndaren för den meteorologiska anstalten bevilja så stort anslag, att deras löner må blifva lika med dem, som Riksdagen kommer att bestämma för professorerna vid universiteten; att amanuensen vid den meteorologiska anstalten undfår lika lön med adjunkterna vid universiteten, samt att riksmusei konservator i fast lön erhåller 3,000 kronor.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles vördsammast.

Carl J. Rossander.
